

Aan: Algemeen bestuur SWV Helmond-Peelland Vo
Van: DB
Datum: 9 november 2015

Onderwerp
 (Meerjaren)begroting 2016-2022

Beslispunten

1. Akkoord te gaan met het omzetten van de begroting van schooljaren naar kalenderjaren.
2. Akkoord te gaan met de leerlingenaantallen zoals opgenomen in de (meerjaren)begroting van 2016-2022 die gebaseerd is op gegevens van DUO, CBS en Planbureau voor de Leefomgeving.
3. Akkoord te gaan met de keuze voor scenario C (vso-daling conform huidige trend +/-15 leerlingen).
4. Akkoord te gaan met het verhogen van de reserve door 5/12 van het netto resultaat van 2016 extra in de reserve te storten.
5. Het DB opdracht te geven te komen met voorstellen die substantieel bijdragen aan afname van de vso-deelname in het SWV Helmond-Peelland VO.

Inleiding

Vanaf het begin van de invoering Wet passend onderwijs in het SWV Helmond-Peelland VO op 1 augustus 2013¹ zetten de aangesloten scholen in het samenwerkingsverband zich in om te komen tot passend onderwijs voor alle v(s)o-leerlingen. Een grote uitdaging vormt de vereveningsopdracht. In zeven jaar tijd wordt de financiering, ter bekostiging van de zware ondersteuning (vso) afgebouwd om uiteindelijk op 1 oktober 2020 circa 2,7 miljoen euro lager te eindigen.

Beleidsmatige context

De wetgever heeft met de invoering van de Wet passend onderwijs een einde gemaakt aan de zogenaamde open-eind-regelingen en de samenwerkingsverbanden (bestuurd door alle bestuurders van aangesloten scholen in betreffend samenwerkingsverband) verantwoordelijk gemaakt voor de taakstellende opdracht. De inkomsten die door DUO aan de samenwerkingsverbanden worden overgemaakt, zijn gebaseerd op de landelijke norm voor deelname in het vso op 1 oktober 2022 (te weten 3,46% in het vo).

	vso cat 1	vso cat 2	vso cat 3	vso totaal
1-10-2011	681	21	53	755
1-10-2012	700	24	53	777
1-10-2013	677	30	55	762
1-10-2014	684	26	49	759

Tabel 1: vso-deelname in SWV Helmond-Peelland VO

Het SWV Helmond-Peelland VO heeft zich vanaf 1 augustus 2013 ingezet om te komen tot een afname van het aantal vso-leerlingen. Hoewel deze opdracht is uitgevoerd, is het tempo waarin de afname plaatsvindt, vooralsnog niet snel genoeg. In bovenstaande tabel (bron: DUO kengetallen swv Helmond-Peelland VO), is op 1 oktober 2013 een trendbreuk zichtbaar: het aantal leerlingen vso nam met 15 af en op 1 oktober 2014 waren nog 759 leerlingen in het vso ingeschreven. De definitieve cijfers van 1 oktober 2015 zijn nog niet beschikbaar maar de voorlopige cijfers laten wederom een afname zien. Het zou dan gaan om een afname van 14 leerlingen waardoor de vso-deelname voor SWV Helmond-Peelland VO uitkomt op 746 leerlingen.

Tabel 2 geeft de leerlingenontwikkeling aan in percentages. Uit deze cijfers blijkt dat de afname van niet alleen in absolute getallen maar ook procentueel in stand blijft. De inzet die nu wordt geleverd, blijkt onvoldoende resultaten op te leveren om een financieel risico te vermijden. Er zit nog een gat

¹ SWV Helmond-Peelland VO begon in het kader van de Experimentenwet, als pionier, een jaar eerder met de uitvoering van passend onderwijs.

van 1,63% tussen de huidige vso-deelname in het SWV Helmond-Peelland VO en de landelijke norm van 3,46% waarop vanaf 2022 de bijdrage die het samenwerkingsverband ontvangt van DUO voor extra ondersteuning vso is gebaseerd.

VO 3008		vso cat 1	vso cat 2	vso cat 3	vso totaal
	1-10-2011	4,56%	0,14%	0,35%	5,05%
	1-10-2012	4,70%	0,16%	0,36%	5,22%
	1-10-2013	4,56%	0,20%	0,37%	5,14%
	1-10-2014	4,59%	0,17%	0,33%	5,09%
Landelijk					
	1-10-2011	3,04%	0,11%	0,31%	3,46%
	1-10-2012	3,08%	0,11%	0,31%	3,51%
	1-10-2013	3,15%	0,11%	0,34%	3,61%
	1-10-2014	3,15%	0,12%	0,35%	3,62%

Tabel 2: percentuele vso-deelname in SWV Helmond Peelland (VO3008) in vergelijking met landelijke cijfers.

Beoogd effect en/ of resultaat

Dit voorstel draagt bij aan het uitgangspunt zoals geformuleerd in het ondersteuningsplan:

Samen verantwoordelijk: Om te komen tot de landelijke norm ten aanzien van vso-deelname is het van belang dat alle partijen, in het samenwerkingsverband zich hiervoor inzetten.

Dit voorstel draag bij aan de resultaten zoals opgenomen in het ondersteuningsplan:

Er zijn arrangementen gerealiseerd die bijdragen aan het verminderen van vso-plaatsen: leerlingen volgen onderwijs binnen een vso-setting omdat het regulier (nog) onvoldoende ondersteuning kan bieden. Dit betekent dat de aangesloten scholen in het samenwerkingsverband zich moeten inzetten om die arrangementen te ontwikkelen, die een bijdrage leveren aan het ondersteuningsklimaat op de vo-scholen.

In de ondersteuningsplanperiode daalt de deelname in het vso van ruim 5% op 1 oktober 2012 naar 3,65% op 1 oktober 2018: met name nieuwe arrangementen die bijdragen aan een substantiële afname van het aantal leerlingen vso zullen hieraan een bijdrage kunnen leveren.

Jaarlijks wordt de begroting opgesteld en wordt er taakstellend gewerkt aan de vereveningsopdracht: de vereveningsopdracht is dusdanig groot dat het belangrijk is "extra tijd" te kopen. Het is aannemelijk (gezien de ervaringen van de afgelopen tweeënhalf jaar) dat de periode tot 1 oktober 2020 te kort is, om te komen tot de landelijke norm van 3,46% waarop structurele bekostiging vso vanaf 2021 is gebaseerd. De reguliere vo-scholen zetten zich in de basisondersteuning te vergroten maar blijken nog onvoldoende in staat te zijn, leerlingen die nu de zware ondersteuning van het vso krijgen, op te vangen in een reguliere setting. Door in de begroting rekening te houden met een extra storting in de reserve (bovenop de 10% die eerder is afgesproken), blijft de taakstellende opdracht in stand maar wordt er wel recht gedaan aan de realiteit zoals die zich voordoet.

Argumenten

1.1. Kalenderjaarsystematiek is vanzelfsprekende keuze: in voorgaande jaren werkte het SWV Helmond-Peelland VO met gebroken boekjaren. Een systematiek die ook in po standaard is. De reden hiervan was met name gelegen in het feit dat het grootste deel van de bekostiging van het samenwerkingsverband door DUO wordt betaald per schooljaar (bekostiging zware ondersteuning voor vso). Vanaf 1 augustus 2016 krijgen de samenwerkingsverbanden ook de bekostiging voor lwoo en pro. Deze middelen en de middelen lichte ondersteuning bedragen het leeuwendeel van de inkomsten van het SWV Helmond-Peelland VO. Daarnaast zijn samenwerkingsverbanden verplicht een jaarrekening per kalenderjaar op te stellen en sluit deze methodiek ook beter aan bij de vo-scholen die met kalenderjaren werken.

2.1 Zorgvuldig tot stand gekomen prognose: door te werken met de prognose leerlingenaantallen, gebaseerd op gegevens van DUO, CBS en Planbureau voor Leefomgeving (die per gemeente beschikbaar zijn), kiezen we voor een prognose die uitgaat van een krimp in de regio die zich vertaalt in de afname van leerlingenaantallen van gemiddeld 1% per jaar. Omdat de bekostiging van het samenwerkingsverband gebaseerd is op percentages, is het van belang dat we realistisch

begroten en de eerder opgenomen leerlingenaantallen (MJB 2015-2021) die uitgaan van een veel kleinere krimp, loslaten.

3.1 Realistische ambities: begroten is met een realistische blik vooruitzien. Wat denken we te kunnen bereiken de komende jaren. Hoewel de ambities en inzet van de scholen groot zijn, kunnen we er niet omheen dat de resultaten achterblijven. Het aantal leerlingen in het vso daalt weliswaar (zowel absoluut als percentageel) maar onvoldoende om de eerder opgestelde begroting te realiseren. Als deze wel gehandhaafd zou blijven, zou dit betekenen dat er op 1 oktober 2016 circa 100 leerlingen minder in het vso ingeschreven zouden moeten zijn. Hoewel het samenwerkingsverband een taakstellende opdracht heeft, is de belangrijkste opdracht van passend onderwijs om elk kind een passende onderwijsplek te bieden. Het is de afgelopen jaren duidelijk geworden dat de afname van vso-deelname minder snel verloopt dan in eerdere instantie verwacht en gehoopt.

4.1 Risico's benoemen en incalculeren: voortzetting van de huidige trend in het aantal vso-plaatsen in combinatie met de krimp die de komende jaar plaatsvindt, maakt duidelijk dat het SWV Helmond-Peelland VO een financieel risico loopt. Mocht de reserve enig jaar niet toereikend zijn voor de afdracht van vso-bekostiging, dan worden de aangesloten scholen in het samenwerkingsverband pro rato van het aantal leerlingen, rechtstreeks door DUO gekort op hun lumpsum. Het SWV Helmond-Peelland VO kiest door het ophogen van de reserve voor het verkleinen van een van de grootste risico's: financiële gevolgen door 'te hoge' deelname vso. Door de reserve van het SWV Helmond-Peelland extra te verhogen, met als doel een buffer te hebben voor deelname vso boven de landelijke norm na de vereveningsperiode, zorgt het samenwerkingsverband ervoor dat de aangesloten vo-scholen dit risico in hun eigen begrotingen kunnen minimaliseren.

5.1 Meer leerlingen regulier door passende ondersteuning: de begroting gaat uit van realistische verwachtingen. Tegelijkertijd constateert het SWV Helmond-Peelland VO dat er nog veel moet gebeuren om daadwerkelijk de vso-deelname substantieel te laten afnemen. Hiertoe is het nodig met inhoudelijke voorstellen te komen die mogen rekenen op draagvlak binnen de vo-scholen en bijdragen aan de opdracht om meer leerlingen, al dan niet met extra ondersteuning, in het regulier onderwijs te kunnen inschrijven.

Kanttekeningen

5.1 Het is nog niet bekend of het aantal lwoo-aanwijzingen en het aantal toelaatbaarheidsverklaringen praktijkonderwijs (tlv-pro) zich stabiliseren: het is inherent aan een begroting dat er wordt uitgegaan van aannames. Hierin schillen wel risico's. Een belangrijk risico, waarvan de impact nog niet bekend is, vormt de bekostiging lwoo-pro. De bekostiging lwoo-pro die vanaf 1 augustus ten gunste van het samenwerkingsverband komt, is gebaseerd op het aantal lwoo-pro leerlingen op 1 oktober 2012. Het SWV Helmond-Peelland VO heeft gekozen voor de landelijke criteria lwoo (voor pro is die keuze er niet, samenwerkingsverbanden zijn in ieder geval de komende jaren verplicht de landelijke criteria pro te hanteren).

Voor de uitgaven betekent dit dat alle leerlingen die op grond van een aanwijzing lwoo op een school in ons samenwerkingsverband worden ingeschreven, DUO de vastgestelde bekostiging lwoo overmaakt aan de school van inschrijving en dit ten laste brengt van de inkomsten van het samenwerkingsverband.

In de begroting wordt uitgegaan van gelijke aantallen (absoluut) pro en lwoo. Dit betekent (gezien de begrote krimp) een percentagele toename waar geen budget tegenover staat. Het is van groot belang het aantal lwoo-leerlingen te monitoren om tijdig bij te sturen door bijvoorbeeld voor opting out voor lwoo-criteria te kiezen.

Vervolgstappen

De ondersteuningsplanraad (OPR) moet instemmen met de begroting. Na vaststelling door het bestuur van het samenwerkingsverband, zal dit voorstel op 30 november worden voorgelegd aan de OPR van SWV Helmond-Peelland VO.

Het ondersteuningsplan zal op dit onderdeel gewijzigd worden. .

De notitie 'begroting' is op 16 november 2015 vastgesteld.